

Ekonomika

Kanāda ir bagāta, tehnoloģiski augsti attīstīta industriālā valsts. Pēc iekšzemes kopprodukta pirktspējas paritātes novērtējuma Kanāda 2010. gadā ierindojas 14. vietā pasaulē. Divi faktori, kas galvenokārt ietekmē Kanādas ekonomikas attīstību, ir dabas resursu pieejamība un ģeogrāfiskais novietojums – tās robeža ar ASV.

Elektroenerģijas ražošanā uz vienu iedzīvotāju Kanāda ierindojas trešajā vietā pēc Īslandes un Norvēģijas.

Kanāda ir bagāta ar dabas resursiem (niķelis, cinks, tantals, varš, zelts, sudrabs, svins, molibdēns, ogles, nafta, dabasgāze, urāns), koksne, zivju resursi. Valsts ziemeļos ir mūžīgā sasaluma zona.

Pēc kalnrūpniecības produkcijas kopvērtības valsts ieņem 2.vietu pasaulē (pēc ASV). Kanāda ir pirmā vietā pasaulē niķeļa, cinka, tantala ieguvē un avīžu papīra ražošanā, otrā vietā - azbesta, niobija, ģipša, kālija sāļu, sēra, urāna ieguvē. Svarīgākās rūpniecības nozares: naftas un gāzes rūpniecība, celulozes un papīra ražošana, krāsainā un melnā metalurģija, pārtikas un ķīmiskā rūpniecība, mašīnbūve.

Pēc koksnes krājas Kanāda ieņem trešo vietu pasaulē pēc Krievijas un Brazīlijas. No pasaules kokmateriālu eksporta apjoma Kanāda aizņem 1/3.

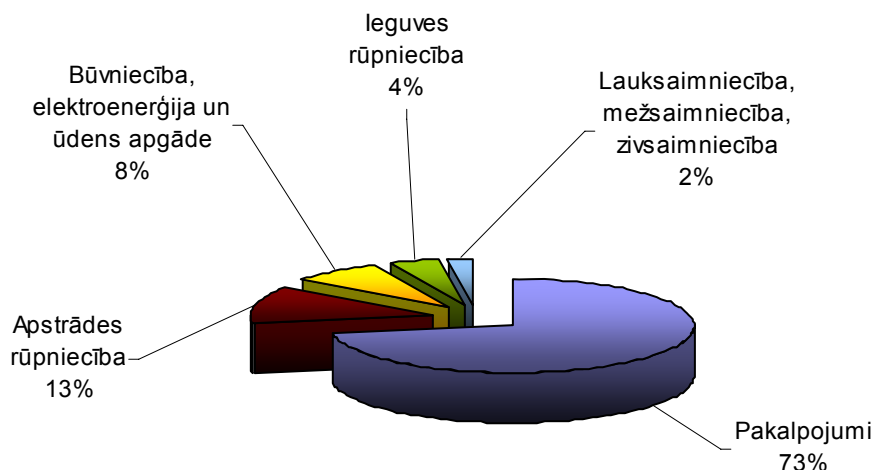
Attīstīta zivju ieguve un pārstrāde. Lielajā Ņūfaundlendā sēklī zvejo mencas, siļķes, krabjus. Klusā okeāna ūdeņos – paltusus un lašus. Galvenās pārtikas rūpniecības nozares: labības pārstrāde, gaļas un zivju konservu ražošana.

Aramzeme aizņem 5% teritorijas, ganības 3%, meži un krūmāji 54%. Kanāda ir viena no lielākajām kviešu un miežu ražotājām un eksportētājām. Audzē arī rapsi, soju, kartupeļus, tabaku, cukurbietes, dārzeņus, augļu kokus, vīnogulājus. Attīstīta piena un gaļas lopkopība, putnkopība.

Dzelzceļi 36114 km, autoceļi 901902 km, no tiem ar cieto segumu 35% (tai skaitā 16571 km ātrgaitas automaģistrāles), naftas un naftas produktu vadi 23564 km, gāzes vadi 74980 km, kuģojamie iekšējie ūdensceļi 3000 km. Lielākās jūras ostas: Vankūvera, Monreāla, Kvebeka, Halifaksa, Sentdžonsa, ezeru ostas - Tanderbeja, Toronto. Kanādai pieder 121 kuģis ar kopējo kravnesību 2.6 milj. dedveita tonnu. Lielākās lidostas ir Monreāla, Toronto, Otava, Vankūvera, Vinipega.

IKP struktūra: lauksaimniecība - 2%, rūpniecība - 17%, pakalpojumi - 73%.

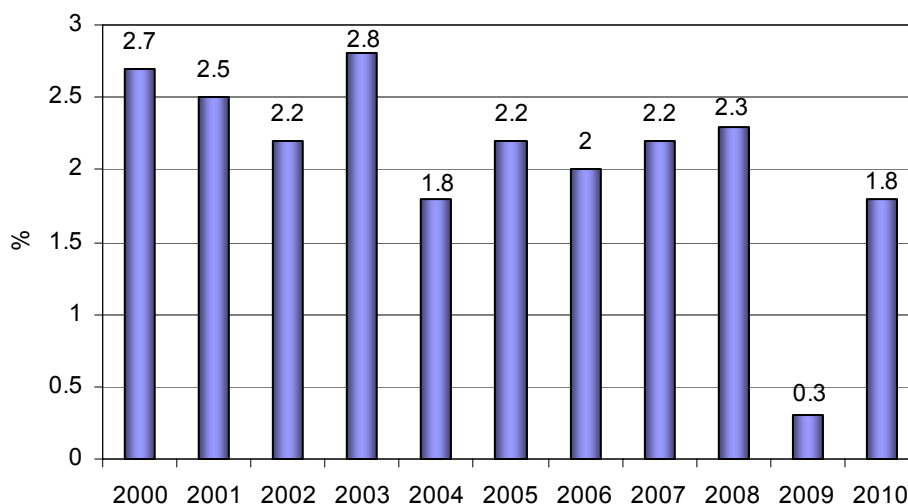
IKP sastāvs 2010. gadā, %

Avots: *Foreign Affairs and International trade Canada*

Kanādas Centrālās bankas noteiktais vēlamais inflācijas apmērs ir no 1 līdz 3 procentiem, kas arī pēdējos gados tiek īstenots. 2008.gadā gada inflācija sasniedza 2.3%, krīzes ietekmē šis rādītājs samazinājās līdz 0,3%. 2010. gada inflācija sasniedza 1,8%.

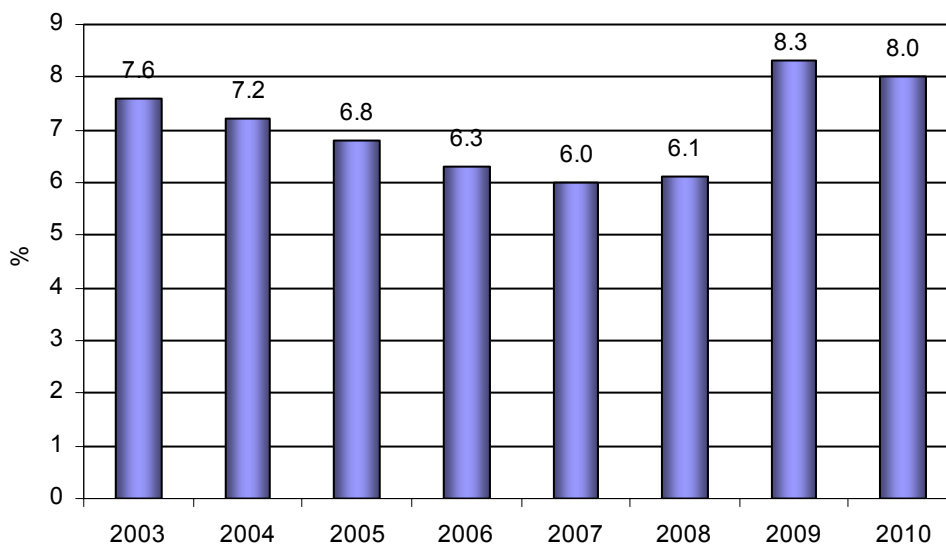
Inflācija, %

Avots: Statistics Canada

Gada vidējais bezdarba līmenis no 2003. - 2008. gadam pakāpeniski samazinājās. Ekonomiskā lejupslīde veicināja bezdarba līmeņa pieaugumu līdz 8,3% 2009. gadā, taču 2010. gadā tas samazinājās par 0,3 procentu punktiem. Bezdarba līmenis dažādās Kanādas provincēs ir atšķirīgs – viszemākais tas ir Saskačevanā (5.2%) un Manitobā (5.4%). Savukārt, visaugstākais bezdarbs Kanādā ir Ņūfaundlendā un Labradorā (14.4%) un Prinča Edvarda salā (11.2%).

Bezdarba līmenis, %

Avots: Statistics Canada

Rūpniecības un finanšu centri ir izvietoti Ontārio un Kvebekā. Vēsturiski nozīmīgākās ir ieguves rūpniecība un kokrūpniecība, bet pēdējos gados par tādām kļūst mašīnbūve, elektronisko iekārtu un aparātu ražošana, sakaru iekārtu un aparatūras ražošana, farmaceitisko, medicīnisko un fitoķīmisko preparātu ražošana, un plastmasu, polimēru un sintētisko materiālu ražošana. Ziemeļrietumu teritorijas ir bagātas ar derīgajiem izrakteņiem. Albertā iegūst naftu un dabas gāzi. Britu Kolumbija ir galvenais koksnes piegādātājs.

Rūpniecības rajoni un to specializācija

Ontārio provinces dienvidaustrumi: metalurģija, mašīnbūve, poligrāfija un tekstilizstrādājumu ražošana. Galvenie centri: Toronto, Otava, Hamiltona, Uinsors, Sadberģja.

Kvebekas provinces dienvidrietumi: mašīnbūve, metalurģija, naftas pārstrāde, ķīmiskā rūpniecība, celulozes, papīra un tā izstrādājumu ražošana, tekstilizstrādājumu ražošana. Galvenie centri – Monreāla, Kvebeka, Trua-Rivģera.

Britu Kolumbijas dienvidrietumi: mašīnbūve, naftas pārstrāde, koksnes un koka izstrādājumu ražošana. Galvenie centri: Vankūvera, Viktorģja.

Lieli rūpniecības centri ir arī Edmontona (naftas pārstrāde, krāsaina metalurģija, mašīnbūve), Kalgari (naftas pārstrāde, mašīnbūve, pārtikas rūpniecība), Vinnipega (mašīnbūve un pārtikas rūpniecība).

Lauksaimniecības rajoni

Lauksaimniecības reģioni galvenokārt izvietojušies valsts kontinentālajā daļā Saskačevanas, Manitobas un Ontārio provincē. Nozīmīgākās lauksaimniecības kultūras ir kvieši, kartupeļi, kukurūza. Britu Kolumbijā, Jaunskotijā, Ņūfaundlendā nodarbojas ar zvejniecību. Labību audzē galvenokārt Manitobā, Saskačevanā un Albertā.

Kanāda ir viena no lielākajām kviešu audzētājām un ieņem 5. vietu pasaulē kviešu ieguvē. Valsts pilnībā sevi nodrošina ar pārtikas produktiem.

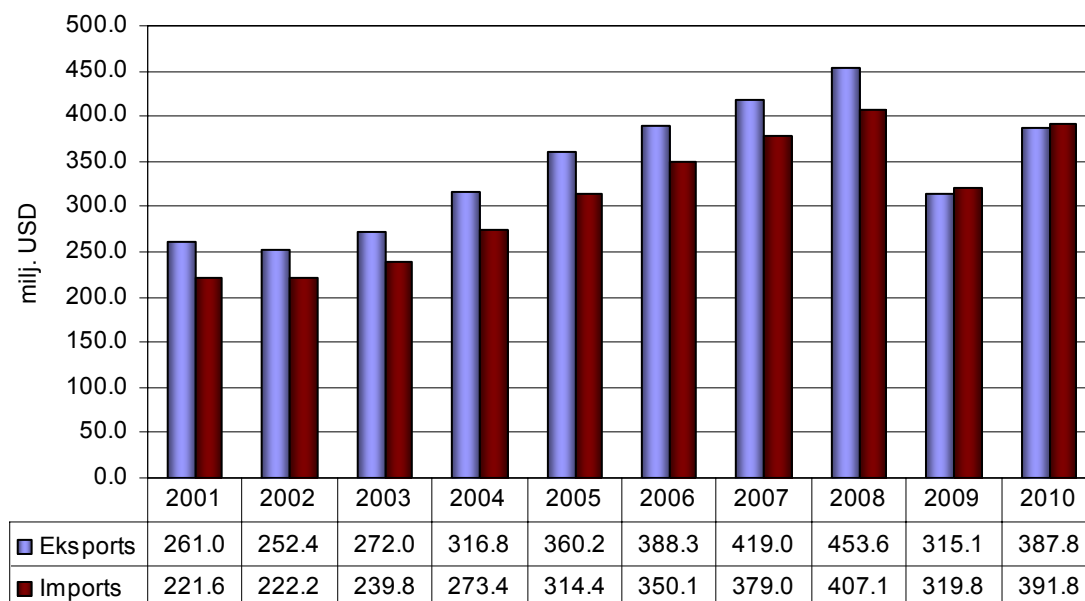
Nozīmīgs tautsaimniecības sektors ir tūrisms. Tūristus piesaista skaistā daba un nacionālie parki. Uz robežas ar ASV atrodas Niagāras ūdenskritums (51 m augsts), Nalaimo klinšu zīmējumu (petroglifu) parks. Otavā nacionālā galerija, Kanādas dabas muzejs, zinātnes un tehnikas muzejs. Toronto televīzijas tornis (553 m). Kvebekā - Notrdamas katedrāle un baznīca (17.gs). Monreālā - Šatoderamzē pils (18.gs. sākums), Sensulpisa seminārs (17.gs.). 2009.gadā valsti apmeklēja vairāk kā 15 miljoni tūristu.

Preču ārējā tirdzniecība

Kanādas ārējo tirdzniecību veicinājuši noslēgtie sadarbības līgumi ar ASV - 1989.gadā ASV-Kanādas Brīvās tirdzniecības nolīgumu (FTA) un 1994. gadā Ziemeļamerikas Brīvās tirdzniecības līgumu (NAFTA, ietverot Meksiku).

Kopējā Kanādas preču ārējā tirdzniecība 2010. gadā sasniedza 779,6 miljonus ASV dolāru, no kuriem eksports veidoja 387,8 miljonus USD, imports – 391,8 miljonus USD. Salīdzinājumā ar 2009. gadu gan eksports, gan imports pieaudzis par 23%.

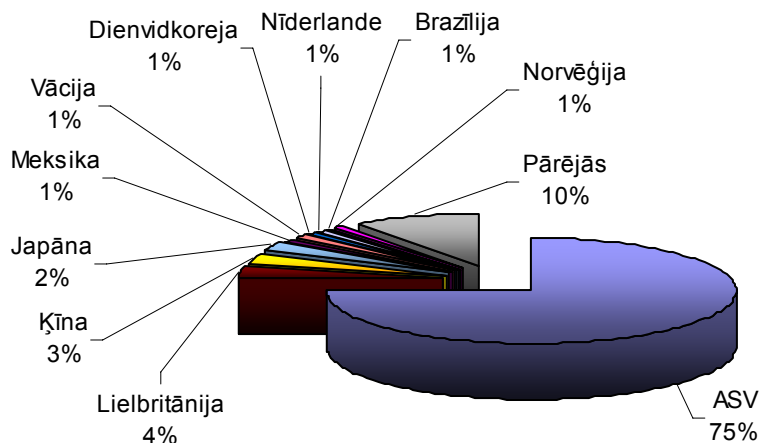
Kanādas ārējā preču tirdzniecība (milj. USD)

Avots: Industry Canada

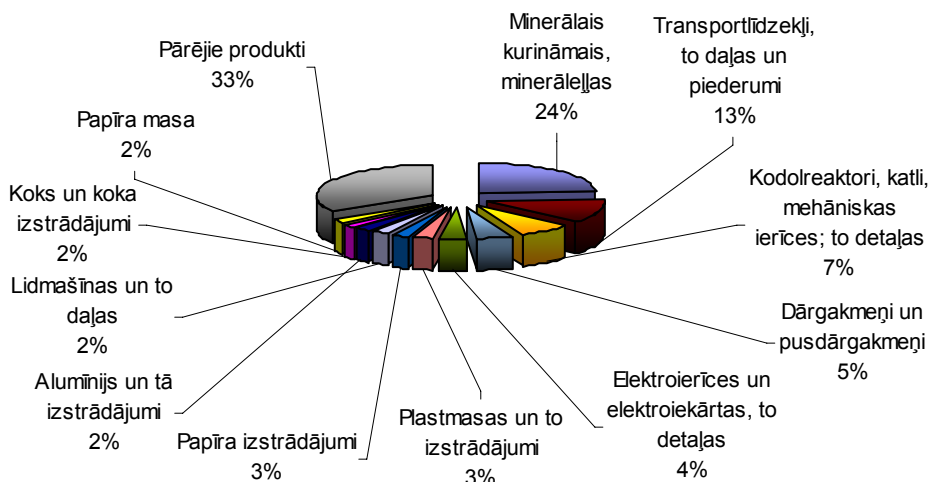
Visnozīmīgākā ekonomiskā sadarbība Kanādai ir ar Amerikas Savienotajām Valstīm. 2010. gadā Kanādas preču eksports uz ASV veidoja 75%, savukārt imports – 51%. Svarīgs Kanādas importa partneris ir Ķīna, tās īpatsvars 2010. gada preču importā bija 11%.

Svarīgākie eksporta partneri 2010. gadā

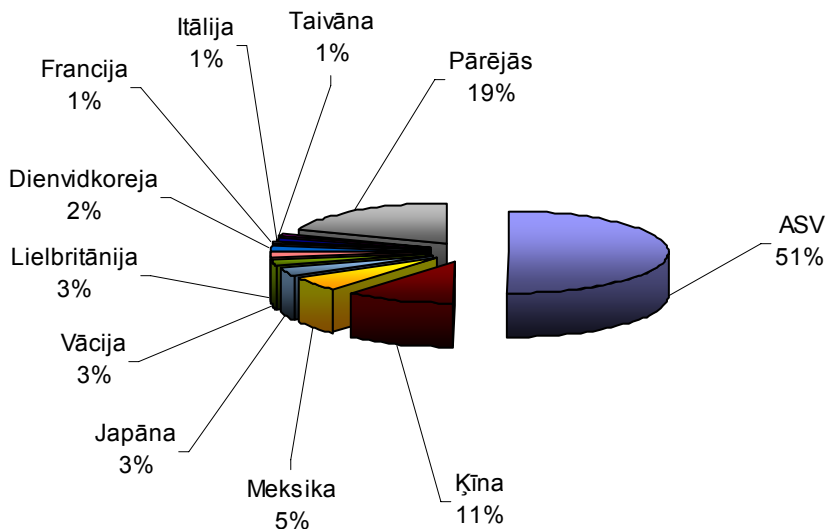
Avots: Industry Canada

2010. gada eksports preču dalījumā

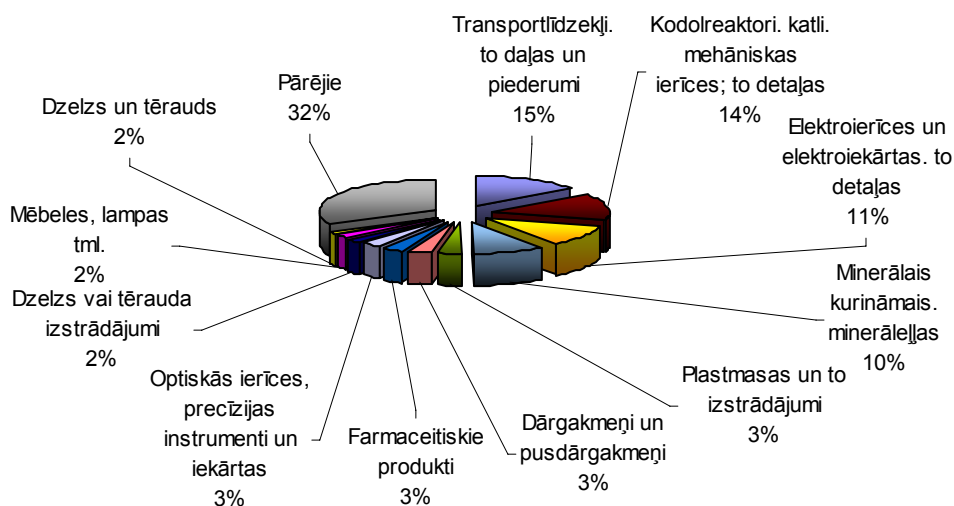
Avots: Industry Canada

Svarīgākie importa partneri 2010. gadā

Avots: Industry Canada

2010. gada imports preču dalījumā

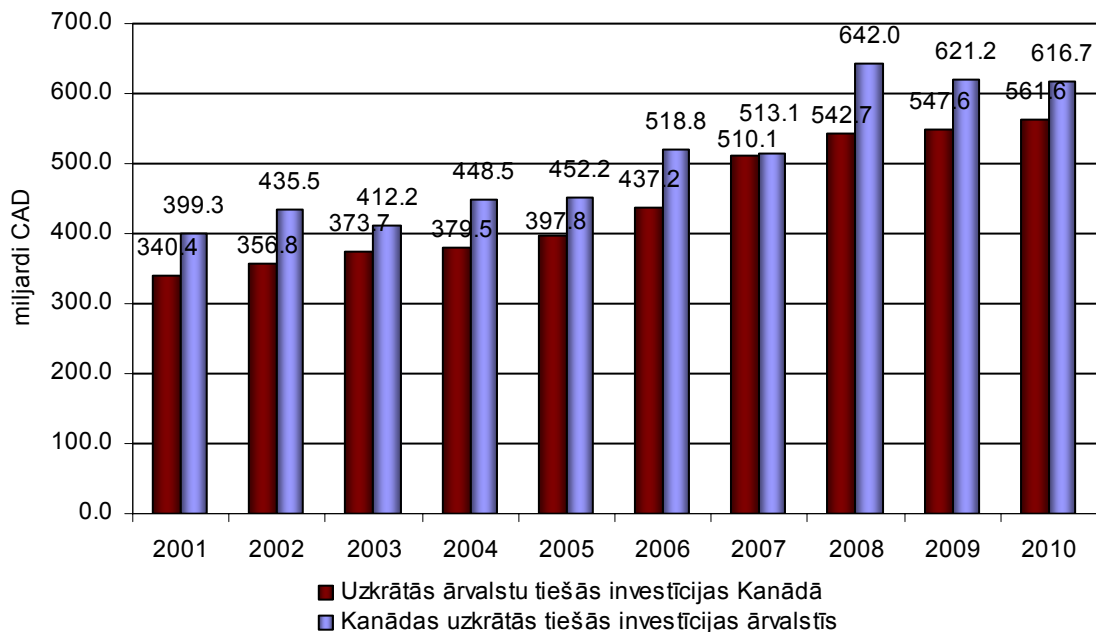
Avots: Industry Canada

Investīcijas

Kanādā ir investīcijām labvēlīga vide, ko raksturo kvalificēts darbaspēks, stabila ekonomika un nodokļu politika, kā arī labi attīstīta infrastruktūra.

Uzkrātās ārvalstu tiešās investīcijas (ĀTI) Kanādā 2010. gadā beigās sasniedza 561,6 miljardi Kanādas dolāru. Kanādas uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs – 616,7 miljardus CAD. Starptautiskā investīciju bilance ir pozitīva un veido 55,1 miljardu CAD.

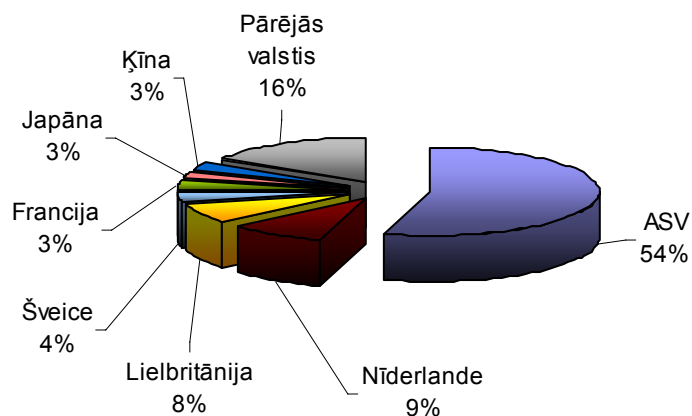
Uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs un Kanādā, miljardi CAD

Avots: Industry Canada

Vislielākais investors Kanādā ir ASV, kas veido 54% no kopējām uzkrātām ārvalstu tiešajām investīcijām Kanādā 2010. gada beigās.

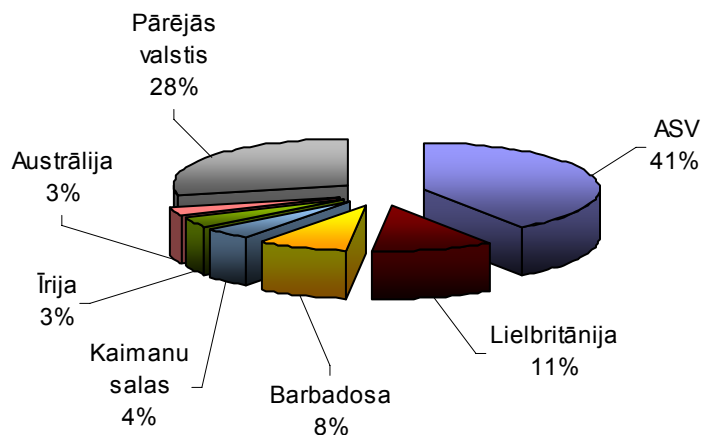
Ārvalstu tiešās investīcijas Kanādā valstu dalījumā 2010. gada beigās

Avots: Industry Canada

Kanādas tiešās investīcijas pārsvarā uzkrātas ASV, kas veido 41% no kopējā apjoma jeb 250 miljardi CAD. Kanāda arvien vairāk investē Eiropā un ārzonu finanšu centros, piemēram, Barbadosā un Kaimanu salās.

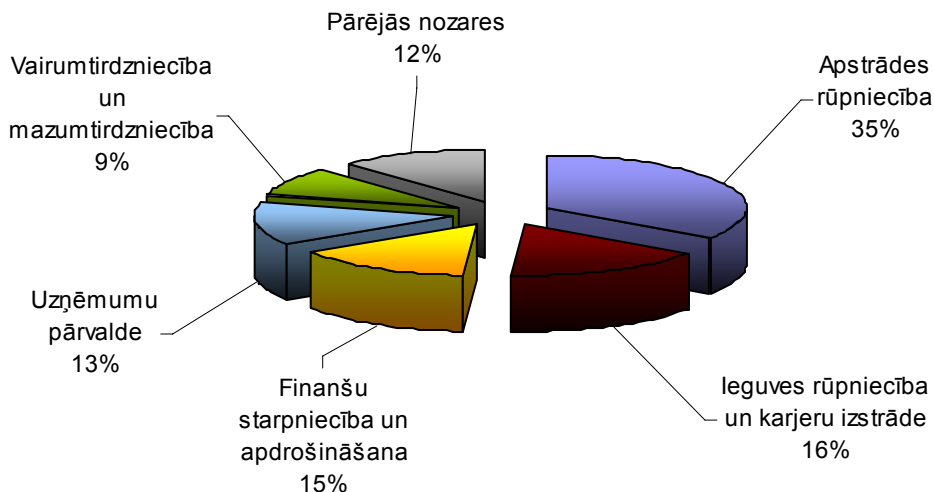
Kanādas uzkrātās tiešās investīcijas valstu dalījumā 2010. gada beigās

Avots: Industry Canada

Ārvalstu uzņēmēji pārsvarā investē Kanādas apstrādes un ieguves rūpniecībā, kas veido aptuveni pusi no visām uzkrātajām ārvalstu investīcijām Kanādā 2010. gada beigās.

Ārvalstu uzkrātās tiešās investīcijas Kanādā nozaru dalījumā 2010. gada beigās

Avots: Industry Canada